

віртуального простору як невід'ємного структурного елементу сучасного буття. Слід зазначити, що на сучасному етапі спостерігається настільки тісна конвергенція віртуального і соціального, що можна говорити про віртуальний простір як один зі способів конструювання соціального буття. Виокремлено комунікацію як системоутворюючий елемент віртуального простору. Комунікація завжди була важливим елементом системи соціальної взаємодії, забезпечуючи протягом розвитку цивілізації збереження зв'язку між поколіннями, ретрансляцію культурних цінностей, норм і правил тощо. У сучасному світі значна роль в комунікаційних процесах відведена віртуальному простору, якому притаманна підвищена інтерактивність, що обумовлює його унікальність як способу комунікаційної взаємодії.

Четвертий розділ містить аналіз віртуального простору в умовах віртуалізації як глобального процесу, який притаманний сучасному суспільству. Віртуальний простір являє собою свого роду гіперреальність, яка має суттєвий вплив на існуючу систему соціальних відносин і породжує віртуалізацію соціальної дійсності. Глибина проникнення віртуальності в соціальне та індивідуальне життя дозволяє говорити про віртуалізацію суспільства і є закономірним продуктом суспільного і науково-технічного розвитку.

П'ятий розділ присвячено дослідженню впливу віртуального простору на сучасне суспільство, де віртуальний простір розглядається у якості соціальної технології, яка активно застосовується для конструювання соціокультурного простору сучасного суспільства. Аналіз соціальних технологій, передусім, корелює з пошуком найбільш оптимальних векторів розвитку соціуму в умовах становлення інформаційного суспільства, невід'ємними ознаками якого є віртуалізація і комп'ютеризація системи соціальних відносин. Представляючи собою спосіб надіндивідуальної трансляції інформації, соціальна технологія свідомо не рефлексує, але саме вона закладає основи даної соціальної системи.

Автором переконливо доведено, що на даному етапі свого розвитку віртуальний простір підсилює конвергенцію мережевих патернів із соціокультурним простором сучасного суспільства, що дозволяє здійснити проектування нових явищ із принципово іншими властивостями та конструювати простір соціальний.

В цілому робота справляє позитивне враження як у плані змістовного наповнення, так і в сенсі стилістичного оформлення. Автору цілком вдалося виконати дослідницькі завдання, творчо й самостійно опрацювавши солідний пласт наукової літератури. Цінність зазначеної монографії підкреслюється наявністю в її висновках підстав, стимулюючих до нових наукових пошуків та дискусій.

Монографія «Віртуальний простір в умовах соціокультурних трансформацій» являє собою дослідження актуальної наукової проблеми, відрізняється новизною та рекомендується до друку.

Палагута Вадим Іванович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри інженерної педагогіки Національної металургійної академії України

**Рецензія на монографію Кринець Людмили Володимирівни
«ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ВЛАДИ В УПРАВЛІННІ
НАУКОВО-ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ»**

Феномен влади, безперечно, є невід'ємним атрибутом існування народу, держави та особистості громадянина, він являє собою найважливішу умову єдності, культурної цілісності, динамічного й успішного розвитку суспільства. В умовах сучасної української дійсності, свідомо, відповідальна демократична влада має стати тим змістовним підґрунтям, навколо якого відбудеться процес соборування українців з, підчас, досить відмінними індивідуальними системами цінностей, в єдину націю.

Актуальність монографії Кринець Людмили Володимирівни «Філософські аспекти влади в

управлінні науково-освітнім простором», не викликає сумнівів. В роботі влада характеризується як цілісний багатовимірний соціокультурний феномен, що проявляється в метафізичному плані як прагнення до актуалізації та реалізації об'єктивної волі; в гносеологічному плані – як когнітивна спрямованість до постійного інтерсуб'єктивного розвитку, до пошуків істини; в праксеологічному аспекті – як потенція до управління інформаційними, енергетичними та матеріальними ресурсами; в екзистенційному плані – як воля до життя, в аксіологічному сенсі – як одна з основних соціокультурних цінностей; в суспільно-політичному аспекті – як соціальний ресурс, що актуалізується в процесі соціального управління з метою впливу на соціальних суб'єктів, результатом якого є їх об'єктивація і повне або часткове підпорядкування, а в морально-етичному плані – як соціальна відповідальність, ступінь якої і визначає рівень влади.

Значне місце в роботі займає аналіз соціально-філософського дискурсу щодо проблеми актуалізації ідеї влади в контексті формування української нації як цілісності. Запропонований в роботі аналіз основних проявів влади в контексті соціального управління, який базується на виділенні його суб'єктів та об'єктів, дозволяє побачити це багатогранне соціокультурне явище у всій повноті і органічній єдності. Автором підкреслено, що влада в Україні має цілий ряд характерних особливостей, зумовлених неповторністю її історичного розвитку, самої долі українського народу, його культури, способу життя, менталітету і рівня національної самосвідомості.

В межах дослідження була реалізована необхідність з'ясування характеру взаємозв'язку філософських способів мислення про владу і реальним процесом соціального управління в контексті науково-освітнього простору сучасної України. Така робота є корисною для обґрунтування і вирішення протиріччя між сталим стилем концептуалізації соціального світу, його онтологічним конструюванням і предметною реальністю надсучасної національної освітньо-наукової парадигми, що формується в ньому.

В дослідженні підкреслено, що сучасний науково-освітній простір виходить за межі окремої країни, він являє собою розгалужену структуру, що складається з суб'єктів та об'єктів науково-освітньої діяльності, змісту та способів організації цієї діяльності і вимагає формування надскладної системи управління.

Найсуттєвішим принципом управління науково-освітнім простором сучасності є принцип децентралізації влади. Проте цей принцип актуалізується і реалізується в науково-педагогічних системах провідних країн світу не однаково. В роботі значну увагу було приділено аналізу досвіду децентралізації управління освітою в зарубіжних країнах з метою передбачення соціальних наслідків подальшої демократизації та лібералізації управління науково-освітньою сферою у зв'язку з перспективами вступу України до ЄС.

Монографія «Філософські аспекти влади в управлінні науково-освітнім простором» відповідає встановленим вимогам та паспорту спеціальності 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії.